

Letnie odmiany jabłoni w dawnym stylu

■ dr Dorota Kruczyńska,
Instytut Ogrodnictwa
w Skierniewicach

**TEMAT DAWNYCH
ODMIAN POWRACA
I CZĘSTO JEST
PRZEDMIOTEM
DYSKUSJI, CZY WARTO
JE UPRAWIAĆ,
CZY TEŻ POSTAWIĆ
NA WSPÓŁCZESNE
ODMIANY.**

Nostalgia za latami dzieciństwa skłania do szukania odmian kojarzących się z tym okresem. Z pewnością należą do nich wcześniej dojrzewające jabłonie. Wielkim atutem tej grupy jest to, że zbiera się je w okresie wakacyjnym. Ta grupa odmian jest niezbyt liczna, ale można tu znaleźć ciekawe odmiany, które warto mieć w ogrodzie. Cechą wspólną jest skłonność do przemennego owocowania, ale również mała podatność na choroby. Sprawia to, że owoce można produkować bez zwalczania chorób grzybowych.

Większość odmian ma owoce jasnozielone lub żółte, ale zdarzają się także i takie o jabłkach z rozmytym rumieńcem ('Discovery', 'George Cave', 'Oliwka Czerwona'). Z uwagi na paskowany rumieniec pokrywający znaczną część skórki wyjątkowa jest także odmiana 'James Grieve'. Wiele odmian letnich wyróżnia się wytrzymałością drzew na mroz. Cecha ta powoduje, że można je sadzić praktycznie na terenie całej Polski. W rejonach szczególnie chłodnych (północno-wschodnia część kraju) można uprawiać te o dużej wytrzymałości na mrozy zimowe.

Owoce tej grupy odmian są najczęściej średniej wielkości lub drobne. Stosując przerzedzanie zawiązków poprawia się jakość owoców oraz regularność owocowania. Smak jabłek jest przeważnie słodki, ale u niektórych odmian z wyraźnym, kwaśnym posmakiem. Trzeba także dodać, że owoce nie nadają się do długiego przechowywania, gdyż szybko przejrzejawają. Z tego powodu powinno się je zjeść/przetworzyć w kilka dni po zbiorze.

Najciekawsze odmiany

1 Ananas Berzeńcki Późnoletnia odmiana deserowa, ze względu na grubą skórkę owoce są mało podatne na uszkodzenia mechaniczne. Wymaga podkładek osłabiających wzrost. Lepiej owocuje na podkładkach karłowatych lub półkarłowatych.

2 Arkad Żółty Owoce słodkie z lekką kwasową nutą, po dojrzeniu szybko przejrzejawają. Drzewo umiarkowanie pełne, na podkładkach silnie rosnących owocuje słabiej i później wchodzi w okres owocowania. Cenna z uwagi na małą podatność na choroby i wytrzymałość na mroz.

3 Discovery Bardzo ciekawa odmiana, mało wymagająca w uprawie amatorskiej. Wyróżnia ją także atrakcyjny wygląd i smak owoców. Jako nieliczna wśród odmian letnich nie ma skłonności do osypywania się jabłek. Można zatem owoce zbierać sukcesywnie, w miarę ich dojrzewania.

4 Early Victoria Odmiana mało podatna na choroby, o owocach przydat-

nych na soki i przetwory. Owocuje przemiennie, ale obficie. Stosując przerzedzanie uzyska się coroczne plonowanie. Dobrze też jest sadzić jej drzewa na podkładkach półkarłowatych.

5 George Cave Odmiana o atrakcyjnych owocach w znacznej części pokrytych rumieńcem. Wyróżnia się dosyć regularnym, obfitym

plonowaniem. Lepsze efekty uzyskuje się stosując podkładki półkarłowe. Dla polepszenia wielkości owoców konieczne jest przerzedzanie zawiązków.

6 James Grieve Odmiana późnoletnia o smacznych, wybarwionych owocach nadających się także na przetwory. Przy właściwej pielęgnacji (przerzedzanie zawiązków)

7

owocami o słodko-kwaskowatym smaku.

10 Oliwka Żółta Atutem jest wczesność dojrzewania, z uwagi na szybkie przejrzewanie owoców, nadaje się głównie do spożycia bezpośrednio po zbiorze. Można także z nich przygotowywać przetwory.

11 Oliwka Czerwona Ma większą trwałość owoców w porównaniu do odmiany 'Oliwka Żółta', ale jej owoce później dojrzewają, zatem nie stanowią dla niej konkurencji. Wyróżnia ją atrakcyjny owoc, prawie w całości pokryty rozmytym rumieńcem. ■

8

9 Ohm Paul Jej owoce są bardzo podobne do odmiany 'Oliwka Żółta'. Wczesnie wchodzi w okres owocowania. Charakteryzuje się wyrównanymi

plonuje dość regularnie, co wyróżnia ją spośród innych odmian letnich.

7 Kalwila Letnia Fraasa Owocuje bardzo obficie, ale co drugi rok. Lepszy efekt uzyska się sadząc drzewa na podkładkach półkarłowych. Owoce deserowe, nadają się do bezpośredniego spożycia.

8 Lodi Odmiana kuchenna o lekko kwaskowatych owocach. Smak wyróżnia ją spośród innych odmian wczesnie dojrzewających. Zaletą jest też termin zbioru, który sprawia, że nie konkuruje z odmianą 'Oliwka Żółta'.

11

Charakterystyka letnich odmian jabłoni

Odmiana	Termin zbioru	Siła wzrostu	Podatność na choroby		Wytrzymałość na mróz
			Parch	Zaraza ogniowa	
Ananas Berzeński	poł. VIII	b. duża	mała	nieznana	b. duża
Arkad Żółty	1 dek. VIII	duża	mała	mała	duża
Discovery	I poł. VIII	słaba	mała	mała/odporna	średnia
Early Victoria	I poł. VIII	duża/średnia	mała	nieznana	duża
George Cave	I poł. VIII	średnia	mała	nieznana	mała
James Grieve	II poł. VIII	średnia/słaba	mała	b. duża	średnia
Kalwila Letnia Fraasa	I poł. VIII	średnia	średnia	nieznana	duża
Lodi	II poł. VII	duża	mała	b. duża	duża
Ohm Paul	poł. VII	średnia	mała	nieznana	średnia
Oliwka Żółta	poł. VII	duża/średnia	średnia/mała	b. duża	duża
Oliwka Czerwona	VII/VIII	średnia	średnia	b. duża	duża

Termin zbioru letnich jabłek i gruszek

ZBIERAMY JE NA POZĄTKU LATA, JEDNAK ICH DOJRZEWANIE JEST NIERÓWNIOMIERNE. TRZEBA ZATEM ZBIERAĆ JE W MIARĘ DOJRZEWANIA, ABY OWOCE BYŁY SMACZNE.

■ dr Dorota Kruczyńska, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Wyznaczanie terminów zbiorów jest utrudnione, gdyż owoce tej grupy mają małą trwałość – szybko przejrzewają i stają się niesmaczne. Dodatkowo bardzo łatwo opadają i szybko podlegają gniciu. Do wyznaczania terminu zbioru stosuje się różne wskaźniki. W uprawie amatorskiej ważna jest wiedza odnośnie terminu dojrzewania owoców, który jest określany na podstawie wieloletnich doświadczeń. Nie można podać konkretnej daty kalendarzowej, ponieważ w każdym sezonie mamy inny przebieg warunków pogodowych. Szczegółowe obserwacje owoców powinno się rozpocząć dwa tygodnie przed potencjalną datą zbioru. Zatem jeśli wiemy, że owoce odmiany 'Oliwka Żółta' przeciętnie dojrzewają 20–25 lipca, to odpowiednio wcześniej powinniśmy przyglądać się im, aby nie przegapić terminu optymalnego zbioru.

Wyznaczanie terminu

W odniesieniu do wczesnie dojrzewających jabłek i gruszek zwracamy uwagę na:

- **Wielkość owoców** – powinna być typowa dla odmiany.
- **Barwa zasadnicza skórki** – jeśli zmienia się z zielonej w jasnozieloną, to jest to pierwszy sygnał, że owoce powoli dojrzewają. Żółta skórka mówi nam, że owoc jest już zbyt dojrzały i może być mączysty, niesmaczny. Jest to szczególnie ważne u gruszek. Jeśli skórka jest żółta, to taki owoc nie nadaje się do jedzenia, gdyż miąższ jest suchy, rozspływający się.
- **Przetchlinki** – jeśli zmieniają barwę i korkowacieją, stając się szorstkie w dotyku. (Szczególnie istotne u gruszek).
- **Barwa i intensywność rumieńca** – może być dodatkowym wskaźnikiem u odmian kolorowych.
- **Ilość spadów pod drzewem** – informacja o początku dojrzewania. Nie powinniśmy czekać, aż będzie ich dużo, gdyż można stracić cały plon. Opadłe owoce nie są smaczne.
- **Barwa nasion** – gdy zmienia się z białej w jasnobrązową. Ważna cecha u odmian o czerwonej skórce, w których nie widać barwy zasadniczej.
- **Łatwość odchodzenia od pędu** – jeśli przy próbie zbioru szypułka łatwo się odrywa od pędu – owoc jest gotowy do zbioru. ■